

НЕОФІЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД

Іноземні озброєні суб'єкти в Україні: Експерти ООН закликають до забезпечення відповідальності за порушення прав людини

КИЇВ / ЖЕНЕВА (22 березня 2016 року) Робоча група ООН з питання про найманців закликала Уряд України забезпечити відповідальність за порушення прав людини, скоєні іноземними озброєними суб'єктами під час конфлікту, який несе лихо країні з 2014 року. Коло осіб, які відносяться до іноземних озброєних суб'єктів, широке: від добровольців до військовослужбовців чоловіків та жінок, які отримують винагороду, від незалежних бойовиків до професійних військових.

Делегація Робочої групи, яка складалася з експертів з прав людини Патрісії Аріас та Саїда Мокбіла, висловила глибоке занепокоєння з приводу повідомлень про наявність найманців в рядах всіх сторін конфлікту, що, як підкреслюють експерти, прямо заборонене міжнародним правом. В результаті офіційного п'ятиденного візиту* до країни, експерти встановили, що відповідно до повідомлень, порушення прав людини, вчинялися не тільки найманцями, але також і іншими іноземними бойовиками.

Органи влади України повідомили групі експертів про принаймні 176 іноземців, чию особу було встановлено, які є членами озброєних груп самопроголошеної «Донецької народної республіки» та самопроголошеної «Луганської народної республіки». Серед них велика кількість осіб з Російської Федерації, а також серед інших – з Сербії, Білорусі, Франції та Італії. Серед бойовиків були і жінки, однак в значно меншій кількості.

«Беручи до уваги, що у збройному конфлікті бере участь широкий спектр іноземних озброєних суб'єктів, повідомлення про те, що порушення прав людини цими особами не розслідується належним чином, або вони не притягнуті до відповідальності, викликають особливе занепокоєння», заявила пані Аріас. «На сьогодні іноземні бойовики переслідуються за різні злочини, включаючи пов'язані з тероризмом, однак не у зв'язку з порушеннями прав людини, які мали місце».

За протестами 2014 року на Майдані в Києві та «референдумом» 16 березня 2014 року в Автономній Республіці Крим (статус якої визначено резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 68/262 про територіальну цілісність України) відбулося розв'язання бойових дій на сході України, що призвело до притоку бойовиків з-за кордону та істотно вплинуло на ситуацію з правами людини в Україні. Нестача конкретних даних про іноземних військових суб'єктів істотно ускладнила візит експертів по встановленню фактів.

«Хоча ми отримали багато інформації, яка вказує на декілька рівнів іноземної участі у збройному конфлікті в Україні, нестача несуперечливої інформації про

винагороди, які виплачуються бойовикам, та про їхню мотивацію, ускладнило встановлення факту найманства тих або інших бойовиків», зазначив пан Мокбіл.

В 2015 році Парламент України прийняв законодавчі зміни, які дозволяють іноземцям та особам без громадянства проходити службу у збройних силах та Національній гвардії, включаючи тих осіб, які воювали в добровольчих батальйонах під час конфлікту.

«Безкарність за порушення прав людини, однак, продовжує превалювати, відкриваючи шлях до туманної зони, де практично відсутня відповідальність», заявив пан Мокбіл. «Ми закликаємо Уряд України забезпечити відповідальність за порушення прав людини, скоєні всіма сторонами конфлікту, для забезпечення справедливості для жертв».

Делегація Робочої групи також підкреслила необхідність розробки стратегії або плану дій щодо іноземної участі у збройному конфлікті – в рамках Мінського протоколу, угоди 2014 року про припинення бойових дій в окремих районах Донецької та Луганської областей України.

Експерти закликали Уряд до повної реалізації Мінського протоколу, виокремлюючи параграф 10 про обов'язок всіх сторін конфлікту вивести всі незаконні збройні формування, військову техніку, а також найманців.

Вони також закликали «всі сторони конфлікту виконати їхні зобов'язання у відповідності до міжнародного права прав людини і забезпечити повагу до громадянських, політичних, економічних, соціальних та культурних прав для всіх в контексті участі іноземців у озброєних групах».

Група експертів не встановила будь-яких конкретних відомостей про приватні військові компанії, які заборонені законодавством України. Група закликає до регулювання даного сектору для того, щоб запобігти потенційним порушенням прав людини.

В період з 14 по 18 березня, делегація зустрілася з представниками державних органів, парламентарями, працівниками судової системи, організаціями громадянського суспільства та представниками дипломатичного корпусу, а також представниками самопроголошеної «Донецької народної республіки».

Робоча група ООН з питання про використання найманців представить Раді ООН з прав людини доповідь про свій візит у вересні 2016 року.

(*). Див. заяву Робочої групи за результатами візиту:

<http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=18492&LangID=E>

КІНЕЦЬ

Робоча група ООН з питання про використання найманців як засобу порушення прав людини та протидії здійсненню права народів на самовизначення була створена в липні 2015 року на той час Комісією з прав людини. Її мандат був в подальшому розширений Радою з прав людини в 2008 році.

Робоча група складається з п'ятьох незалежних експертів з різних регіонів світу. Голова-Доповідач – пані Ельжбета Карська (Польща). Інші члени – пані Патрісія Аріас (Чилі), пан Антон Кац (Південно-Африканська Республіка), пан Габор Рона (Сполучені Штати Америки) та пан Саїд Мокбіл (Ємен). Щоб дізнатися більше перейдіть за посиланням:

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Mercenaries/WGMercenaries/Pages/WGMercenariesIndex.aspx>

Робочі групи входять до так званих спеціальних процедур Ради ООН з прав людини. Спеціальні процедури, найбільший корпус незалежних експертів в системі прав людини ООН, – це загальна назва незалежних механізмів з встановлення фактів та моніторингових механізмів, які займаються або ситуацією в конкретній країні, або тематичними питаннями в усіх частинах світу. Експерти спеціальних процедур працюють на добровільних засадах; вони не є співробітниками ООН і не отримують зарплатні за свою роботу. Вони незалежні від будь-якого уряду чи організації і служать в особистій якості.

Читайте Мінський протокол: <http://www.osce.org/home/123257>

ООН, права людини, сторінка країни – України:

<http://www.ohchr.org/EN/Countries/ENACARegion/Pages/UAIndex.aspx>

За додатковою інформацією та запитів ЗМІ, будь ласка, звертайтеся до пані Аліси Кларк (+41 079-752 0481/ aclarke@ohchr.org) та пані Джолін Таутакітакі (+41 079-752 0483/ jtautakitaki@ohchr.org) або надішліть електронного листа на mercenaries@ohchr.org.

Для запитів ЗМІ щодо інших незалежних експертів ООН:

Пан Хав'єр Селая – Відділ ЗМІ (+ 41 22 917 9383 / xcelaya@ohchr.org)

Для ваших новинних веб-сайтів та соціальних мереж: Мультимедійний контент та ключові повідомлення, що стосуються наших новинних випусків доступні на медіа-каналах ООН - права людини, вказаних нижче. Будь ласка, відмітьте нас, використовуючи відповідні вказівники:

Twitter: [@UNHumanRights](https://twitter.com/UNHumanRights)

Facebook: [unitednationshumanrights](https://www.facebook.com/unitednationshumanrights)

Instagram: [unitednationshumanrights](https://www.instagram.com/unitednationshumanrights)

Google+: [unitednationshumanrights](https://www.google.com/+unitednationshumanrights)

Youtube: [unohchr](https://www.youtube.com/unohchr)